Vlaams Parlement

vergadering **C194**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 21 april 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het clusterbeleid
– 1525 (2015-2016)
VRAAG OM UITLEG van Wouter Vanbesien aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het clusterbeleid, prioritaire transitiedomeinen en de circulaire economie
– 1586 (2015-2016) 3

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het lot van de toeleveranciers van Volvo Cars Gent
– 1614 (2015-2016)
VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over Volvo Gent
– 1617 (2015-2016)
VRAAG OM UITLEG van Grete Remen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de toeleveranciers van Volvo Cars Gent
– 1701 (2015-2016) 9

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de publieke financiering van onderzoek en ontwikkeling (O&O) in Vlaanderen
– 1648 (2015-2016)
VRAAG OM UITLEG van Wouter Vanbesien aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het Vlaamse budget voor onderzoek en ontwikkeling (O&O)
– 1681 (2015-2016)
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de Vlaamse innovatiebudgetten
– 1699 (2015-2016) 16

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over kennisdiffusie en innovatie bij kmo's
– 1700 (2015-2016) 24

VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de benoeming van een secretaris-generaal van de raad van bestuur van het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO)
– 1776 (2015-2016) 27

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het clusterbeleid – 1525 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Wouter Vanbesien aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het clusterbeleid, prioritaire transitiedomeinen en de circulaire economie – 1586 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp·a): Minister, negen maanden geleden, op 17 juli 2015, keurde de Vlaamse Regering een conceptnota rond clusterbeleid goed. Dat was een van de belangrijkste hervormingsagenda's die u zich had voorgenomen in het regeerakkoord en in de beleidsbrief.

De doelstellingen ervan kunnen we samenvatten als het ontsluiten van onbenut economisch potentieel en de realisatie van competitiviteitsverhogingen bij Vlaamse ondernemingen via een actieve en duurzame samenwerking tussen actoren. Dit clusterbeleid richt zich naar samenwerkingsverbanden van ondernemingen met groei-ambities, innovatiebewust, die een internationale blik hebben en openstaan voor samenwerking met andere ondernemingen en kenniscentra, zowel voor de realisatie van hun individuele bedrijfsdoelstellingen als voor het bijdragen aan een competitiviteitsverhoging bij een grote groep van Vlaamse ondernemingen.

Binnen het clusterbeleid werd gewerkt met twee types van clusters: de speerpuntclusters en de innovatieve bedrijfsnetwerken. Op de website van het agentschap Innoveren en Ondernemen is er een mooie lijst te vinden waarop 32 bedrijfsnetwerken een voorstel hebben ingediend. Op basis van de ingediende 'expression of interest' werden een aantal projectvoorstellen geselecteerd. Die voorstellen kunnen nu in een tweede fase verder worden uitgewerkt. Er is dus een eerste schifting gebeurd tot een concreet projectvoorstel. Die tweede fase loopt tot en met 29 april 2016. Het is de bedoeling om te landen op 14 juli. Dat is de informatie die we konden vinden met betrekking tot de innovatieve bedrijfsnetwerken.

Rond de speerpuntclusters blijft het echter stil. Dat is ook de aanleiding tot mijn vraag. Af en toe hoor je van een of andere federatie dat die geïnteresseerd was, is of zou zijn. Maar tot nog toe blijven we daarover in het ongewisse, tenzij u ons vandaag belangwekkende informatie geeft. Ik vind dat een beetje een manco. We zijn al behoorlijk gevorderd in de legislatuur. Heel het traject om tot een voldragen project te komen, zal bijna dag op dag een jaar duren. En dan moet men er nog aan beginnen. Dat is de stand van zaken voor één luik van de hervorming. Maar wat zullen we reëel kunnen zien, gegeven het feit dat er nog zeer weinig gekend is over de helft van het verhaal?

Minister, hoe evalueert u het verloop van de cluster innovatieve bedrijfsnetwerken? Hoe kunt u vandaag reageren op de kwantiteit en kwaliteit van de ingediende voorstellen? Ik ga ervan uit dat u niet tot het einde zult wachten om te kijken wat er binnenkomt.

Kunt u toelichting en een stand van zaken geven bij de speerpuntclusters? We zitten daar verlegen om informatie. Is er eigenlijk al een formele projectoproep geweest? Welke andere pistes hebt u eventueel al bewandeld? Hoe motiveert u de stand van zaken? Welke initiatieven zijn nog nodig om het project weer op de sporen te krijgen?

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Mijn vraag om uitleg is in dezelfde trant, maar nog iets uitgebreider. Ik heb ze ingediend naar aanleiding van de regeringsbeslissing van 7 maart, toen de Vlaamse Regering besliste hoe die ondersteuning voor zowel innovatieve bedrijfsnetwerken als de speerpuntclusters, waarover de heer Van Malderen het ook al had, er zou uitzien.

De preselectie voor de innovatieve bedrijfsnetwerken is ondertussen gebeurd. De speerpuntclusters blijven voor het parlement echter alvast nog een soort van black box. Er wordt natuurlijk van alles gefluisterd en er zal ongetwijfeld informeel overleg aan de gang zijn, maar wat beslissingen of transparantie betreft, is er nog niets op tafel gekomen.

De belangrijkste doelstelling van het innovatiebeleid is duidelijk: ervoor zorgen dat de samenwerking tussen bedrijven, sectoren en onderzoekers tot resultaat hebben dat innovaties op een goede manier vermarkt worden en dat de economische impact van die innovaties stijgt. We hebben er soms wat discussie over in hoeverre die focus niet net iets te eenzijdig is en in hoeverre de ketenbenadering hier wordt verlaten. Daarover gaat mijn vraag om uitleg echter niet.

Ik wil er nog een punt aan toevoegen: de prioritaire transitiedomeinen. We hebben begrepen dat de Vlaamse Regering vorige week of de week daarvoor de beslissing heeft genomen om daarvan de trekkers, de verantwoordelijken aan te duiden.

Ik heb in de schriftelijke versie van mijn vraag om uitleg een citaat opgenomen uit de Visienota 2050. In dat citaat worden twee dingen aangekondigd. Ten eerste staat er dat er een aangepast 'governance model' in de vorm van transitiebeleid zal worden ingevoerd. Dat moet de langetermijnaanpak verzekeren en de samenwerking bevorderen. Ten tweede wordt er voor de geselecteerde transities in een eigen begroting voorzien. Per transitie komt er één verantwoordelijke minister.

Ik heb begrepen dat de Visienota op dat punt al verlaten werd, want dat er niet één verantwoordelijke minister is aangeduid. Waarschijnlijk waren er iets te veel gevoeligheden of weet ik veel. Misschien kunt u uitleggen waarom dat al verlaten werd.

Maar goed, u bent onder meer verantwoordelijk voor circulaire economie. Dat is een laatste element dat ik eraan wil koppelen. We hebben hier in het Vlaams Parlement hoorzittingen rond circulaire economie. Daar zullen wellicht moties uit volgen of aanbevelingen voor de regering.

Hoe zullen de speerpuntclusters precies beslist worden? Moeten we dat niet samen met het governancemodel van de transitieprioriteiten bekijken? Misschien komen er verschillende thema's in aanmerking voor beide?

Specifiek rond het thema circulaire economie zijn er nu hoorzittingen in het Vlaams Parlement. Er kwamen suggesties betreffende ondersteuning en stimulansen uit voort. Bent u bereid de conclusies hiervan af te wachten, en mee te nemen in uw beslissingen rond speerpuntclusters en de uitbouw van de transitieprioriteit circulaire economie?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: De clusterwerking staat op de sporen en is volop aan het rijden. Ik zal dit toelichten.

Mijnheer Van Malderen, u hebt de situatie rond de innovatievebedrijvennetwerken juist geschetst. Ik heb gehoord dat er 33 projectvoorstellen waren, ik heb ze niet zelf geteld, ik durf niet over dat eentje discuteren met u. Ze zullen

een volledig projectvoorstel indienen tegen uiterlijk 29 april. Ik wacht daarop. Het Hermes-beslissingscomité vond het de moeite om deze 33 voorstellen verder te laten uitwerken. Dat is in mijn ogen al zeer positief nieuws. De definitieve beslissing van het Hermes-beslissingscomité wordt verwacht in juli. De afhandeling van deze oproep verloopt dus naar wens.

De selectie en goedkeuring van speerpuntclusters zal, zoals aangegeven in de conceptnota, niet volgens een oproepsysteem gebeuren. Ik heb dat altijd naar voren gebracht. Voor een aantal vastgestelde strategische domeinen, wordt verwacht dat op relatief korte termijn het initiatief zal worden genomen om te komen tot een speerpuntclustervoorstel. Specifiek werd met de beslissing van de Vlaamse Regering van 15 januari voor de strategische domeinen voeding of agrofood, duurzame chemie, logistiek en materialen aan Flanders Food, Flanders Innovation Hub for Sustainable Chemistry (FISCH), het Vlaams Instituut voor de Logistiek (VIL) en Strategic Initiative Materials in Flanders (SIM) gevraagd om het initiatief te nemen om te komen tot een speerpuntclustervoorstel. Er wordt hierbij verwacht dat deze bestaande organisaties alle geïnteresseerde en relevante partijen samenbrengen en afstemmen over een langetermijnstrategie en het competitiviteitsprogramma met als doel een speerpuntcluster uit te werken.

De vraag aan deze clustertrekkers houdt overigens geen de facto selectie tot speerpuntcluster in. Ik ben nogal fan van de bottom-upfilosofie zoals u weet. Wij hebben bepaald dat deze domeinen de speerpunten van onze economie vormen. We vragen hun om in de filosofie van een speerpuntcluster te stappen en een project voor te stellen en om voor een subsidiëring van 50 procent vanuit de industrie te zorgen.

Het Agentschap Innoveren en Ondernemen is intussen de gesprekken met elk van deze vier initiatieven opgestart. Voor kandidaat-speerpuntclusters in andere strategische domeinen zal er in de maand mei door het Agentschap Innoveren en Ondernemen een infosessie worden georganiseerd, waarbij de door het Hermes-beslissingscomité verder uit te werken modaliteiten en procedures zullen worden toegelicht.

Ons leek het evident dat deze vier een speerpuntcluster zouden vormen. Zijn er nog andere kandidaten, dan kan dat, maar een speerpuntclusterbeleid heeft een grotere betekenis. U weet: het is tien jaar en er is een groter budget. Die langetermijnvisie is belangrijk. De implementatie van de speerpuntcluster verloopt naar wens.

Het clusterbeleid is in eerste instantie een vraaggedreven beleid, gericht op het realiseren van competitiviteitsverbeteringen. Het is niet onlogisch te verwachten dat sommige speerpuntclusters een economisch potentieel zien in transitiedomeinen. Ik denk bijvoorbeeld aan de koolstofarme economie waar de toekomstige speerpuntcluster duurzame chemie vermoedelijk wel brood in zal zien. Maar het is geen doelstelling van het clusterbeleid om een top-downtransitiebeleid uit te voeren, maar het sluit het ook niet uit: de transitiedomeinen kunnen worden meegenomen in clusters.

Ik zal naar de circulaire economie uiteraard alle relevante informatie meenemen, maar nog eens: het clusterbeleid is vraaggedreven, vanuit de bedrijven dus, ze moeten ook minstens 50 procent co-financieren. Wat ik zo-even over de transitiedomeinen zei, geldt dus ook voor de circulaire economie. Tegelijk is het natuurlijk ook de bedoeling om in het clusterbeleid te werken in een triplehelix-filosofie. Als minister kan ik interessante elementen uit de hoorzitting en dergelijke suggereren en meegeven. Het lijkt me daarbij logisch dat we voor transitiethema's als energie en de materialenkringloop de relevante expertise aan overheidszijde ook als het ware 'clusteren' om zo alle geïnteresseerde clusters zo

goed mogelijk van dienst te kunnen zijn. Dat is onze rol. Triple helix wil zeggen dat we als overheid een inbreng kunnen doen. Als we onze kennis rond de transitiedomeinen en de circulaire economie bundelen, kunnen we misschien wel verschillende clusters ten dienste zijn.

Alles bij elkaar denk ik dat het clusterbeleid op een goede manier loopt. Ik heb met betrekking tot de verdere ontwikkeling goede verwachtingen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp·a): Minister, ik ben blij dat u uw beleid ondersteunt en ervoor gaat. Het omgekeerde zou erg zijn. U zegt dat het op de sporen staat en goed loopt. Maar ik heb wel enkele vraagjes.

Er zijn 33 bedrijfsnetwerken. U bevestigt de initieel gegeven timing. Zijn er initiatieven die de eerste horde niet hebben gehaald en die misschien om redenen van opstart of timing wel nog geïnteresseerd zijn? Is het de bedoeling om de oproep te herhalen? Kunnen desgevallend waardevolle projecten worden opgepikt? Dit is een vraag naar een mechaniek om desgevallend nieuwe initiatieven die nog niet vertrouwd waren met de methode, en die misschien wat afgewacht hebben of die de eerste horde niet hebben gehaald, op te pikken. Minister, wij zullen door middel van schriftelijke vraagstelling bekijken wat er na 29 april gebeurt, maar ik kan mij voorstellen dat je in een opstart projecten oppikt die intrinsiek waardevol zijn, maar er niet in geslaagd zijn om op tijd te zijn of om aan vormelijke criteria te voldoen.

Dan is er iets wat meer doorweegt omdat het over langdurige engagementen gaat en het individuele projectniveau overstijgt: de speerpuntclusters. U hebt er vier opgesomd die een preferentiële partner zijn en die zelf zijn benaderd door het agentschap. U zegt dat de trein op de sporen staat en dat hij met de goede snelheid in de goede richting rijdt. Ik vraag mij alleen af wat de timing is om knopen door te hakken. We zijn negen maanden na de conceptnota. De legislatuur loopt. Als je daarrond op het terrein iets wilt opzetten, is het toch belangrijk om te kunnen inschatten wanneer met die vier een beslissing al dan niet wordt genomen.

Vervolgens zullen anderen in een soort open informatieronde kunnen inschrijven. Er zijn sectoren die vanuit het nieuwe industrieel beleid ervaring hebben in dit soort van netwerken en projecten. Is het de bedoeling om van daaruit ook nog een link te leggen? Of is dit gewoon een open oproep, en kan iedereen die zich als sector definieert hierop ingaan?

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Ik heb twee informatieve vragen.

De eerste vraag ligt in de lijn van een van de vragen van de heer Van Malderen: hoe gaat het verder met de speerpuntclusters? Er zijn er vier gevraagd. Het is onduidelijk wat het antwoord is op de vraag die ze hebben gekregen. Ze zullen ja of neen zeggen, of er zal over worden onderhandeld. Maar in een tweede fase rijst de vraag hoe open dat is of hoe gericht de eventuele verdere uitbouw van nog andere speerpuntclusters zal gebeuren.

Dan heb ik een vraag over de prioritaire transitiedomeinen en het governancemodel. Bestaat daarover al duidelijkheid? Minister, u zegt dat dit niet kan samenvallen met de speerpuntclusters, want wij willen daar geen top-down maar bottom-up. Als ik dat goed begrijp en verder doortrek, dan zegt u eigenlijk dat dat transitiebeleid en de managementstructuur daar top-down zullen zijn. Het kan niet in elkaars verlengde liggen. Hoe zit dat? Daar is een eigen begroting

voor. Waarvoor zal die begroting bedoeld zijn? Hoe zal die worden ingezet? Op welke manier gaan die transitieprioriteiten en dat governance-model opnieuw structuren met zich meebrengen, die dan al dan niet in overlap gaan met de speerpuntclusters?

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Er zouden vijf speerpuntclusters geselecteerd worden. Het is nog niet duidelijk welke richting het uitgaat. Misschien heb ik een stukje van het antwoord gemist. Minister, kunt u daarover wat meer duidelijkheid geven? Ik wil graag mijn bezorgdheid meegeven met betrekking tot de vraag waarom er vijf zijn gekozen. Wanneer er meer nuttig blijken te zijn of een goed businessmodel of een businessplan in een belangrijk domein aandragen, moeten we toch niet al te rigide vasthouden aan dat cijfer vijf.

Het clusterbeleid moet zorgen voor een stroomlijning van het innovatielandschap. Dat onderschrijven we uiteraard volmondig en volledig. In de conceptnota wordt aangegeven dat een aantal bestaande lichtere structuren zouden verdwijnen. Wordt de ondertussen opgebouwde expertise op de een of andere manier gecapteerd, zodat zij niet verloren gaat? Op welke manier gaat u dat aanpakken?

Ik ga verder op de vraag naar het transitiebeleid en het bottom-up- of top-down-principe. Met een clusterbeleid kijkt u naar wat er aanwezig is en waar er nog bijkomende ondersteuning nodig is. U focust de rol van de overheid vooral op een van de drie helices waar de overheid haar expertise kan aanbrengen. Dat is natuurlijk ook een beetje sturend. Als je vanuit de overheid bijvoorbeeld rond circulaire economie opportuniteiten aandraagt en kennis lanceert, dan wek je natuurlijk de appetijt en stimuleer je een vraag die er kan komen. Ik neem aan dat het de bedoeling is om te stimuleren wat voorhanden is en een aantal mogelijkheden in de markt te zetten, eerder dan te beslissen en met de harde stok van de norm te zeggen: dit moet het nu zijn en niets anders. We zullen uiteraard de conclusies van de hoorzittingen afwachten maar ik hoop dat zeker rond circulaire economie, wat een transitiegegeven met vele opportuniteiten is, het enthousiasmeren of prikkelen voldoende doortastend zal gebeuren en het niet te vrijblijvend zal zijn.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega Schiltz, als u aanwezig was geweest, dan had u wel begrepen dat ik er vier heb genoemd en dat die vijf helemaal geen fetisj is.

Wat dat laatste betreft, bedoelde ik dat bij ons de overheid nog altijd een rol kan opnemen in het clusterbeleid en dat wij zelf onze kennis kunnen bundelen en ten dienste kunnen staan van de clusters en hen zelfs teasen. Met Energyville clusteren we rond energie de zaken van de overheid en we hebben daar ook al bedrijven bij. Het kan best zijn dat Energyville mee partner wordt van één, twee of drie clusters. Dat kan perfect wat mij betreft. Dat moet geen cluster zijn rond de circulaire economie, het kan evengoed een onderdeel zijn van verschillende clusters. Voor mij kunnen beide.

Mijnheer Vanbesien, u hebt dat verkeerd begrepen. Ik heb gezegd dat het geen doelstelling van het clusterbeleid is om top-down een transitiebeleid te gaan opleggen in een cluster, maar het sluit het ook niet uit. Ik bedoelde niet: het sluit niet uit dat we dat top-down opleggen. Ik bedoelde: een transitiebeleid kan natuurlijk wel een onderdeel zijn van een cluster. Maar ik ga niet zeggen wat men in een cluster moet meenemen. Er zal uiteraard een onderhandeling zijn, maar ik ga niet vanuit de overheid iets opleggen waar het bedrijfsleven of de wetenschappelijke wereld geen interesse voor heeft. Dat lijkt mij niet zinvol.

Ik kom op het feit dat er 40 innovatievebedrijvennetwerken waren ingediend, waarvan er 33 de moeite waard leken volgens het Hermes-beslissingscomité. Het is onze bedoeling, om, een beetje in functie van hoeveel er uiteindelijk overblijven, binnen anderhalf jaar of twee jaar een nieuwe oproep te doen. Het is niet de bedoeling dat het die bedrijvennetwerken zijn voor eeuwig en altijd. Er kunnen nieuwe initiatieven komen.

De initiatieven die er vandaag zijn, staan online. U hebt ze gezien en kunnen tellen. Bedrijven hebben dus ook de mogelijkheid om die te contacteren en op die manier hun interesse om zich daarbij aan te sluiten, kenbaar te maken. Het is niet zo dat het wordt afgesloten en gedaan.

Wat betreft de speerpuntcluster zijn er twee elementen. Onze bedoeling is om tegen juli te weten welke clusters van die vier effectief tot een project kunnen komen en welke daarnaast door anderen nog worden voorgesteld zodat we naar onderhandelingen rond een afspraak kunnen komen in de periode na de zomer tot op het einde van het jaar. Zo kunnen de speerpuntclusters begin volgend jaar starten. Dat is de filosofie met betrekking tot die speerpuntclusters.

Ik kom tot de andere speerpuntclusters dan de vier die we naar voren hebben gebracht. Voor mij is het belangrijkste dat je dat ziet bewegen in de markt. We zien interesse van bedrijven, van wetenschappelijke instellingen, van bedrijven en wetenschappelijke instellingen die samenkomen en die samen over een aantal dingen aan het denken zijn op lange termijn. Dat is wat we wensen te bereiken. Mijnheer Van Malderen, daarom heb ik de indruk dat die trein op het spoor staat en aan het rollen is. Het komt niet alleen vanuit de overheid, die doet wat ze moet doen, maar op het veld heeft het iets doen bewegen. Het feit dat er veertig clusters voor die bedrijvennetwerken zijn ingediend, geeft een signaal daaromtrent. Je ziet dat in een aantal gevallen die langetermijnvisie bij een aantal bedrijven en onderzoeksinstellingen, zelfs al met internationale erbij betrokken, aan het groeien is. We zullen pas tegen juli kunnen zien of er echt een speerpuntcluster als dusdanig kan zijn en of er voldoende engagementen vanuit het bedrijfsleven en de wetenschappelijke wereld zijn om daar een project van tien jaar aan te koppelen. We zullen moeten bekijken hoe ernstig de engagementen daaromtrent zijn.

U zegt dat het al negen maanden geleden is, maar het feit dat we het in de markt hebben gezet, zorgt ervoor dat het in de markt leeft. Men weet welk engagement het bedrijfsleven zelf moet nemen. Het leeft, men wil hier iets mee doen. Dat vind ik een goede zaak. Men doet het niet omwille van de structuur, maar omwille van het feit dat men ziet dat men samen iets zou kunnen gaan realiseren. Dat is wat we wilden bereiken.

Ik kom tot de vraag van de lichte structuren. Een aantal van die lichte structuren zijn uitdrukkelijk gevraagd om speerpuntcluster te zijn. Er zijn er waarvan we zien dat ze te weinig toegevoegde waarde hebben gehad. Uiteraard proberen we altijd die expertise mee te nemen. Door een samenwerking met anderen of door een opslorping door anderen proberen we de kennis die is opgebouwd in de voorbije tijd, te behouden.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp·a): We hebben vragen gesteld over de trein omdat we op zijn minst in het parlement de trein niet konden vinden. Hij stopt wellicht op een spoor dat voor parlementsleden niet toegankelijk was. We hebben nu wel wat meer informatie, zowel over timing als over de grootteorde waarin wordt gewerkt.

Eén bedenking moet me van het hart. Het is meteen ook een constructieve oproep, en sluit een beetje aan wat de heer Schiltz heeft opgemerkt, namelijk

dat ik ervoor wil pleiten dat we uiteraard rekening zullen houden met bestaande budgettaire lijnen, maar dat we toch vooral moeten kijken naar de intrinsieke kwaliteit van projecten. We gaan kijken hoeveel van de 33 er over het hek raken, en als dat wat tegenvalt, gaan we desnoods nadien een nieuwe oproep doen. We moeten kijken wat er effectief aan potentieel aanwezig is en hoe we dat optimaal kunnen benutten. Idem dito met de speerpuntclusters. 4 zijn er gevraagd. Ik zou niet willen – ik zeg niet dat u dat hebt gezegd – dat het beeld bestaat dat er 4 zijn, maar dat er budget voor 5 of 5,5 is en een wildcard wordt gegeven, terwijl we wel de indruk wekken dat iedereen toegang heeft. Dan ga je heel veel mensen mobiliseren die desgevallend niet tot een project kunnen komen. Ik zou ervoor willen pleiten om effectief naar intrinsieke kwaliteiten en potentieel te kijken, eerder dan naar kaders die daarin worden gemaakt. Maar ik heb reeds gezegd: 'we'll be back'.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het lot van de toeleveranciers van Volvo Cars Gent
– 1614 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over Volvo Gent
– 1617 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Grete Remen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de toeleveranciers van Volvo Cars Gent
– 1701 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): We hebben in het verleden al vaak gesproken over automobieldossiers. Het is een zeer gevoelig item in Vlaanderen, gezien de geschiedenis met Opel en Ford. Wat betreft Volvo Cars in Gent hadden we eigenlijk bijna altijd goed nieuws, mede dankzij de sterke medewerking van de Vlaamse Regering in de loop der jaren aan dit dossier. Ik hoor hier de naam Kris Peeters vallen.

Recent kregen we echter minder goed nieuws vanwege de toeleveranciers van Volvo Cars Gent, die in hun voortbestaan bedreigd zouden zijn. Er zouden negenhonderd jobs bedreigd zijn bij die toeleveranciers, meer precies, bij Benteler, bij Tower Automotive, bij Tenneco, bij Faurecia en bij Sas Automotive. Dat is natuurlijk bijzonder belangrijk en ernstig nieuws, dat we willen opvolgen en waarin we hopen dat er nog actie mogelijk is om alsnog die jobs te gaan redden. De betrokken bedrijven zouden door Volvo Cars Gent niet meer geselecteerd zijn om als toeleverancier te dienen bij de productie van de nieuwe XC40. Het zou gaan om een uitdoofscenario, dat medio 2017 van start zou gaan. We hebben dus eigenlijk nog een jaar tijd, zo lijkt het, om actie te ondernemen, maar ik denk dat we niet zo lang kunnen wachten.

Daarom stel ik deze vraag, zeker omdat er die geschiedenis is van intense samenwerking tussen Vlaamse overheid, lokale overheid en Volvo. Denk aan de bijna 200 miljoen euro aan waarborg, aan de opleidings- en investeringssteun die is gegeven, aan de investeringen inzake mobiliteit om net de band tussen de toeleveranciers en Volvo Cars te versterken, letterlijk zelfs. Daar stonden telkens engagementen vanuit Volvo tegenover inzake tewerkstelling. We hopen dus dat die engagementen ook gelden wat de toeleveranciers betreft.

Minister, werd er vanuit de Vlaamse Regering overleg gepleegd met Volvo en/of met de toeleveranciers? Was u op voorhand op de hoogte van deze aankondigingen? Wat is de uitkomst van deze gesprekken? Kregen de toeleveranciers steun in het verleden? Op welke steun van de Vlaamse overheid kunnen ze nu rekenen? Op welke manier zal de Vlaamse Regering binnen dit dossier optreden en ervoor zorgen dat zoveel mogelijk jobs gevrijwaard kunnen worden rond Volvo Gent?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp·a): Ik ga de inleiding van de heer Bothuyne niet herhalen. De feiten op zich zijn gekend. De inleiding van de heer Bothuyne schetst ook terecht de impact van de beslissingen om contracten met een aantal toeleveranciers niet te vernieuwen. Er is ook terecht verwezen naar de intense samenwerking die er is geweest tussen de Vlaamse overheid en de garanties die steeds werden gesteld naar tewerkstelling. Dat leidt er vandaag toe dat iedereen aan de slag zal moeten. We zitten in feite in een nieuwe fase in dit verhaal. Iedereen zal aan de slag moeten, in de eerste plaats de toeleveranciers zelf. In Ford Genk, waren sommige toeleveranciers letterlijk met een transportband verbonden met de site en ging door de afbouw en nadien de sluiting van Ford Genk plotseling een unieke markt verloren voor de toeleveranciers. Ze gingen eigenlijk per definitie mee in de ondergang van Ford Genk.

Hier heb je die situatie minstens gedeeltelijk niet. Het lijkt mij dus een verantwoordelijkheid van de betrokken werkgevers om nieuwe markten te zoeken voor hun producten. Of dat zal lukken, is nu nog koffiedik kijken. In een volgende fase kom je bij het sociaal overleg om te proberen de nieuwe situatie te beheren.

In elk geval zal dit betekenen dat nogal wat mensen slecht nieuws te horen zullen krijgen op het gebied van hun tewerkstelling. Dat is een uitdaging. Als minister van Werk en Economie denk ik dat u een gunstigere positie hebt dan in sommige andere gevallen. Het gebeurt zelden dat een herstructurering op voorhand aangekondigd wordt. Meestal valt de beslissing en moet iedereen dan snel in het verweer komen om, na sociaal overleg, ervoor te zorgen dat, mits begeleiding en opleiding de mensen zo vlug mogelijk weer aan de slag kunnen. Hier weten we dat die contracten aflopen in 2019 en dat de uitfasering begint in 2017. Ik ga ervan uit dat iedereen daarvoor zijn verantwoordelijkheid opneemt. Vooruitkijken is in dezen mogelijk: al wie vandaag al begeleid of opgeleid kan worden, zal in 2017 beter gewapend op de arbeidsmarkt komen.

Minister, hoe reageert u op het stopzetten van de contracten bij de verschillende toeleveranciers van Volvo en de daardoor bedreigde jobs? Hoe schat u deze beslissing in met betrekking tot de toekomst van Volvo zelf? Hebt u hierover reeds contact gehad met de bedrijfstop van Volvo in Zweden en Gent? Zo ja, wat zijn de resultaten hiervan? Zo neen, zult u hiertoe initiatief nemen? Welke maatregelen en initiatieven zult u nemen in het belang van de werkgelegenheid bij de genoemde bedrijven?

Grete Remen (N-VA): Vijf toeleveranciers kregen vorige maand te horen dat ze geen verdere contracten zullen krijgen in het kader van de productie van nieuwe modellen bij Volvo. Reden is de overstap van Volvo op een nieuwe strategie, waarbij het moederbedrijf activiteiten van onderaannemers opnieuw zelf gaat uitvoeren, deels ook in het buitenland. Ik vrees een déjà vu van het Limburgse Fordscenario. In Vlaanderen kennen we helaas een reeks van sluitingen in autoassemblagebedrijven. Zal Volvo Gent de volgende in het rijtje worden? Laten we hopen van niet. Helaas is de indirecte afslanking reeds ingezet.

Minister Muyters, u bent er zich ten volle van bewust dat we zulke investeringen met een hoge toegevoegde waarde in Vlaanderen moeten verankeren. Een

eerder gestelde vraag om uitleg leert ons dat specifiek voor Volvo Cars Gent de Vlaamse Regering in 2014 nog 2 miljoen euro opleidingssteun toegekend heeft ter ondersteuning van het productiviteitsprogramma dat men in de fabriek in Gent aan het implementeren is. Of een deel van die opleidingssteun ook specifiek voor de toeleveranciers bedoeld was, weet ik niet. De strategie van de Vlaamse Regering is er nog steeds op gericht om buitenlandse activiteiten met duurzame meerwaarde aan te trekken. Dat is een positief uitgangspunt. Duurzame meerwaarde moet de drijfveer zijn om buitenlandse investeerders aan te trekken. Nog positiever is het als het buitenlandse hoofdkantoor werkt met Vlaamse toeleveranciers. Maar ook hier moet die samenwerking duurzaam zijn. De huidige tendens is niet zo positief voor onze Vlaamse economie en onze Vlaamse werkgelegenheid.

Kunnen vanuit Vlaanderen hulpmiddelen aangereikt worden om de toeleveranciers te helpen zoeken naar alternatieven?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Uiteraard is dit een spijtige zaak voor de betrokken werknemers. Het zet wat mij betreft een domper op het goede nieuws dat we van Volvo hebben mogen ontvangen over het nieuwe platform dat in Gent zal worden gebouwd. Tegelijk moet ik ervan uitgaan dat het bestuur van Volvo Cars haar beslissingen neemt in functie van de beste toekomstperspectieven voor Volvo Cars zelf. We kunnen niet in de plaats treden van de beslissingen die bij Volvo worden genomen. Daarom vond ik het niet opportuun om met de bazen in Zweden te bellen om uitleg te vragen over de gevolgde strategie.

Wat de steun betreft die Volvo in het verleden heeft gekregen, was er nooit een koppeling met engagementen voor de toeleveranciers, noch voor werkgelegenheid, noch voor opleiding. Enige tijd geleden werd ik informeel op de hoogte gesteld vanuit Volvo Cars zelf. Ik heb intussen een overleg gepland met de bevoegde schepenen van de stad Gent, om te bekijken hoe we de krachten kunnen bundelen om op een zo goed mogelijke manier om te gaan met de gevolgen van deze beslissing van Volvo.

Mijnheer Bothuyne, u zei het al: ook het lokale niveau is daarbij in het verleden steeds betrokken geweest. Het is goed dat we nu samen bekijken wat de gevolgen zijn van een dergelijke beslissing vanuit Volvo.

Het is evident dat de betrokken toeleveranciers voor een belangrijke transformatieoefening staan. Mijnheer Van Malderen, ik ben blij dat u het ook zo naar voren bracht. De transformatieoefening gaat over een aantal vragen. Zullen ze dezelfde producten doen of andere? Moeten ze een andere markt zoeken? Wat is de potentiële markt? Is dat een markt hier of in het buitenland? Het is aan hen om die oefening in eerste instantie te doen.

Natuurlijk hebben we in Vlaanderen instrumenten om een bedrijf dat in transitie, in transformatie gaat, te ondersteunen. Ik ga ervan uit dat de betrokken ondernemingen vandaag bekijken welke richting ze in de toekomst kunnen uitgaan. Ze hebben ruim een jaar om dat te bekijken. Als die plannen wat concreter worden, kunnen wij kijken op welke manier wij met ons instrumentarium dat in Vlaanderen bestaat om transformaties te steunen, bedrijven kunnen helpen.

Mijnheer Bothuyne, in het verleden kregen een aantal van die bedrijven steun vanuit Vlaanderen. Enkele toeleveranciers kregen steun via het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) en het Agentschap Ondernemen. Faurecia Industrie kreeg in de periode 2011-2014 8400 euro voor opleidingssteun via de kmo-portefeuille. Tenneco heeft geregeld steun gekregen, niet voor de vestiging in Gent, maar wel voor die in Sint-Truiden. Tower

Automotive was partner in een O&O-bedrijfsproject (onderzoek en ontwikkeling) in 2007 en partner in een Flanders' DRIVE-project in 2014. Van de twee andere toeleveranciers zijn geen steundossiers bekend.

Wat kan Vlaanderen doen? Ten eerste kunnen we het uitgebreide instrumentarium inzetten voor hulp bij transformatie- en innovatietrajecten, zodra die bedrijven beter weten welke richting ze willen uitgaan. Daarnaast kunnen die bedrijven gebaat zijn bij de werking van het strategisch onderzoekscentrum (SOC) Flanders Make. In Flanders Make is er expertise over die maakindustrie. De toelevering aan de automobielsector in Vlaanderen is een expliciete focus van die SOC. Die SOC kan gespecialiseerde ondersteuning aanbieden voor bedrijven met een Vlaamse vestiging, die zich willen toeleggen op onderzoek en ontwikkeling. Zij kunnen daar terecht in hun transitieperiode om te bekijken welke richting ze verder kunnen uitgaan.

Het is wel spijtig om te moeten vaststellen dat in het verleden slechts één van die bedrijven, namelijk Tenneco, betrokken werd bij Flanders Make.

Ik kom straks nog terug op wat we via de VDAB kunnen doen voor de medewerkers.

Eerst moeten we er maximaal voor zorgen dat die bedrijven de transformatie doormaken die ze moeten doormaken. We moeten hun daarbij de steun geven die ze nodig hebben.

Mijnheer Van Malderen, u zei dat het misschien niet lukt en dat er dan ontslagen zouden kunnen vallen. Dat zou effectief kunnen. Op dat moment zal de hele herstructureringsregelgeving van toepassing zijn, met de tewerkstellingscellen en het outplacementaanbod. Als het niet over collectief ontslag gaat – wat we allemaal blijven hopen – is er toch nog een individueel outplacementaanbod voor iedereen die ontslagen wordt.

U sprak de hoop uit dat we niet zouden wachten. Ook de VDAB zal binnenkort samenzitten met het Gentse college van burgemeester en schepenen om na te denken over mogelijke proactieve stappen om de getroffenen te helpen zo snel mogelijk een job te vinden.

Mijn diensten bekijken samen met de lokale diensten hoe we zowel de werknemers als de bedrijven kunnen steunen in het transformatieproces. We zullen proberen de werkgelegenheid er maximaal te houden, maar alvast met de VDAB en de lokale overheid uitzoeken op welke manier we eventueel proactief actie kunnen ondernemen naar de werknemers toe.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben er niet helemaal gelukkig mee, maar dat is logisch, omdat het geen gelukkig dossier is.

U zegt dat u op de hoogte bent gesteld van dat nieuws, maar dat u het niet opportuun vond om te bellen omdat het uiteindelijk het bedrijf is dat zijn strategie vastlegt en dat we ons daarin niet moeten moeien. Oké, dat kan een houding zijn.

Ik herinner mij van in het verleden, toen ik een bescheiden cabinetard was, dat we ook potentieel slecht nieuws kregen vanuit Volvo Gent. Wij zijn toen beginnen te bellen. We hebben iedereen gebeld die we maar konden bellen om ervoor te zorgen dat we zicht kregen op de strategie van dat bedrijf. We zijn nagegaan op welke manier we die strategie konden beïnvloeden om ervoor te zorgen dat de tewerkstelling in ons land, in Vlaanderen, in Gent en de regio daarrond kon worden gevrijwaard. Daaruit zijn dat waarborgdossier en andere gegroeid. Dat heeft succes gehad.

Ik vind het goed dat u overleg pleegt met de stad Gent. Ik hoop dat er op basis van dat overleg dan ook een gecoördineerde strategie wordt ontwikkeld, die niet alleen curatief is – hoe kunnen we de getroffen werknemers en bedrijven opvangen en helpen bij de transitie? –, maar ook probeert preventief in te spelen op de strategie van Volvo Cars, die inderdaad gericht zou zijn op insourcing en een andere manier van werken. Ik hoop dat er op die manier snel preventief werk wordt gemaakt van een strategie die ertoe kan leiden dat we de tewerkstelling die er op dit moment is, maximaal kunnen redden. Dat kan door het insourcen van activiteiten en werknemers die er op dit moment in Vlaanderen zijn. Die werknemers zijn namelijk opgeleid en hebben alle kennis en knowhow in huis.

Die troeven, gecombineerd met de loonlastenverlaging die de Federale Regering en ook u doorvoeren, zorgt ervoor dat we misschien toch een competitief dossier kunnen samenstellen ten aanzien van Volvo Cars. Dat kan hun beslissing tot insourcing positief beïnvloeden voor Vlaanderen. Minister, ik verwacht van u dat u die preventieve aanpak snel probeert te ontwikkelen. We hebben daarvoor troeven in handen. We hebben een aantal beleidsbeslissingen rond competitiviteit die Volvo Cars zeker aanbelangen. We hebben Flanders Make, dat ook voor Volvo Cars zelf een belangrijke partner kan zijn. Ik hoop dat we alsnog werk kunnen maken van een dergelijke strategie, die maximaal de tewerkstelling in Vlaanderen houdt.

Als het niet zou lukken, komen we wat mij betreft in tweede instantie terecht in dat curatieve werk. Het is goed dat de VDAB vrij snel een overleg plant, maar ik hoop dat dat enkel in tweede instantie nodig zal zijn en dat we eerst en vooral proberen maximaal in te spelen op de ideeën die leven bij Volvo Cars in Zweden, met betrekking tot insourcing en een andere strategie. Ik denk dat u snel uw telefoon moet nemen en beginnen te bellen, veel bellen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp·a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb zeker positieve elementen gehoord in een vervelend verhaal. U plant inderdaad om capaciteit bij VDAB in te zetten. Dat u dat doet in overleg met het lokale bestuur, is uiteraard positief te noemen. Zoals de heer Bothuyne zegt, is dat echter ook een beetje de 'second best'. Het betere verhaal zou natuurlijk zijn dat we erin slagen om het verlies aan jobs en economische activiteit te beperken en het liefst nog gewoon af te slaan.

Daarover zit in uw antwoord – en daarover deel ik de mening van de heer Bothuyne – een zekere terughoudendheid die niet nodig is. Ik wil er inderdaad toe oproepen die om te zetten naar een zeer actieve en proactieve benadering. Ik denk dat we het management van Volvo Zweden heel terecht kunnen aanspreken op zijn verantwoordelijkheid.

We kunnen en moeten onze troeven permanent in de markt zetten. Een neen heb je, een ja kun je krijgen. We moeten dat actief nastreven. Ik wil u oproepen om samen met het lokale bestuur, dat probeert om de bakens te verzetten, aan de kar te trekken. U bent een belangrijke speler, u onderschat uw rol. Dat is niet nodig.

De voorzitter: Mevrouw Remen heeft het woord.

Grete Remen (N-VA): Minister, er zaten positieve elementen in uw antwoord, zeker en vast. Volvo is een winstgevend bedrijf. Zelfs winstgevende bedrijven moeten herstructureren in het belang van hun toekomst. Een CEO denkt minstens vijf jaar vooruit. De winsten van vandaag zijn de investeringen en jobs van morgen. Als de bedrijven vijf jaar vooruitdenken, moeten wij dat ook doen.

Zoals hier gezegd werd, moeten we onze troeven uitspelen: onze productiviteit, goed opgeleid personeel en toppositie inzake innovatie. Volgens de Nationale

Bank zullen de bedrijfsinvesteringen in 2016 nog met 11 procent toenemen. De faillissementen dalen, de werkgelegenheid in de privésector stijgt. Dat zijn allemaal goede signalen voor ons imago, maar we zijn er natuurlijk nog niet.

Ik durf u te vragen, minister, om eens na te denken over een globaal visieplan voor onze Vlaamse – en misschien ook de Belgische – economie waarin de verankering van onze bedrijven centraal staat, zodat we niet zo afhankelijk zijn. Die grote bedrijven zijn welkom in Vlaanderen, maar we mogen niet te zeer afhankelijk zijn van hun aanwezigheid. Als ze ons land verlaten zoals Ford, vallen heel wat werknemers in een zwart gat. Het is misschien tijd om die denkwijze om te keren. Vandaar, minister, hoe staat u daartegenover om een globaal economisch visieplan uit te werken, al dan niet samen met de federale overheid, de andere deelstaten en de lokale besturen?

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Natuurlijk, na het goede nieuws van Volvo zoals geschetst, is dit niet zo fijn. Aan de andere kant: economie is altijd een dynamisch gegeven. Geen enkele job is voor altijd. Geen enkel bedrijf kan er gerust op zijn dat het over honderd jaar nog bestaat.

Op zich is het heel logisch dat Volvo in een niet zo evident tijdperk voor de automotive zoekt om de overbruggingsperiode naar het nieuwe model op te vullen en zo ook jobs te bewaren. Ik zie zeker geen kwade wil bij Volvo. Integendeel, ik zie net een bezorgdheid om zoveel mogelijk jobs en activiteit te vrijwaren.

Daarnaast, minister, collega's: we hebben in het verleden al eens geprobeerd om jobs te redden door met veel geld te zwaaien en finaal liep het dan toch mis en dan heb je noch jobs, noch geld. Dat lijkt me niet de eerste piste voor het economisch beleid van deze regering.

Natuurlijk, als er jobs zouden sneuvelen bij de toeleveranciers – en ik hoop dat zowel Volvo als de CEO's van de toeleveringsbedrijven hun verantwoordelijkheid nemen en zoeken naar oplossingen – is het inderdaad de taak van de overheid om te voorzien in een goed opvangsysteem, en de VDAB is daarvoor uiteraard het aangewezen instrument. Ik heb daarover positieve elementen gehoord in uw antwoord. Ik heb er alle vertrouwen in dat het de goede kant uitgaat.

Mevrouw Remen, u vraagt naar een algemeen visieplan. Ik denk dat dat er al is in de vorm van de beleidsbrief van de minister van Economie, Werk en Innovatie. Dat staat ook in de twee regeerakkoorden, het Vlaamse en het federale. We zetten fors in op de verlaging van lasten op arbeid en verschuiven die naar minder gunstige factoren in de economie. We zorgen ervoor dat de loonkloof daalt. We zijn volop bezig met de energienormen en -pacten om ervoor te zorgen dat we ook op dat vlak competitief zijn. We houden volop hoorzittingen over de circulaire economie en een speerpuntclusterbeleid om nieuwe sectoren aan te boren en onze economie een boost te geven. Deze regering werkt echt aan onze economie.

Mevrouw Remen, bekijk het DNA van onze economie. Het laatste cijfer dat ik ken, is dat 70 procent van ons regionaal product komt van de kmo's, zeker nu er een distorsie is in Vlaanderen tussen grote multinationals en kmo's, en we ondersteunen onze kmo's met andere beleidsinstrumenten.

De heer Bajart zal straks ingaan op vragen over het budget voor innovatie. Daar kunnen we zelf iets doen, voor grote bedrijven en kmo's. U hebt al vaak aangegeven dat de kmo-poot belangrijk is.

Met de hervorming van het innovatielandschap en de overheidsinstrumenten, door deze eenvoudiger en toegankelijker te maken, zetten we volop in op

kleinere ondernemingen. We bieden hun volop kansen als ze zich willen losmaken van een groot bedrijf en op eigen krachten verder gaan, of als ze nieuwe mensen willen aanwerven die van een groot bedrijf komen.

We hebben de lessen uit het verleden geleerd. De instrumenten en de beleidsplannen die nu voorliggen, zijn het goede pad vooruit. Uiteraard wil ik u met de heer Van Malderen aansporen om achter de schermen te proberen zo veel mogelijk goodwill los te weken om het jobverlies zo veel mogelijk te beperken.

Mijnheer Van Malderen, ik dank u voor uw ditmaal zeer genuanceerde benadering van het dossier.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik sluit me volledig aan bij de woorden van de heer Schiltz. We staan voor een bottom-up vrije economie en niet voor een geleide economie.

Minister Philippe Muyters: De heer Schiltz heeft het antwoord gegeven waar ik me volledig in vind. Ik neem al uw constructieve opmerkingen mee, collega's, in de verdere behandeling van het dossier.

Nog één ding, de top van Zweden is hier geweest. Samen met de minister-president en minister Schauvliege heb ik de troeven van Vlaanderen en de hervormingen die bezig waren, toegelicht. Eerst aan de directie van Gent, dan aan de directie van Zweden. Ze weten waar we mee bezig zijn. Zoals gezegd zal ik blijven streven naar zo weinig mogelijk jobverlies.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): U hebt samen met de minister-president en minister Schauvliege de top van Volvo ontvangen vorig jaar. U hebt hun kaartjes en nummers, dus zeker bellen.

Onze globale strategie is duidelijk en goed. Ik heb verwezen naar de loonlast-verlaging die een effect heeft. Er zijn investeringen in innovatie. We hebben Flanders Make. We hebben heel wat troeven die de strategie van Volvo Cars misschien kunnen beïnvloeden en ervoor kunnen zorgen dat er heel wat jobs hier gered worden.

Ik las dat een van de ideeën was om de toelevering vanuit Zweden maar ook vanuit Polen te gaan organiseren. Gisteren in de plenaire vergadering hadden we nog eens een debat over het klimaat. Als er iets klimaatonvriendelijk is, is het wel het bijkomend transport van de toelevering, van onderdelen naar assemblagefabrieken zoals die in Gent. Dat zijn duizenden extra transportkilometers. Een bedrijf dat op lange termijn denkt, probeert zijn CO_2-impact op die manier toch te verminderen en kiest voor toelevering vlakbij de assemblagefabriek. Dat is een heel belangrijk element.

In het verleden was er een structureel overleg in de automobielsector georganiseerd samen met Agoria waarbij de bevoegde Vlaamse en federale ministers rond de tafel zaten. Op die manier deden ze een regelmatige opvolging van de sector en zijn noden. Ik heb gelezen dat u voor de horeca een structureel overlegplatform heb geïnstalleerd in het kader van het horecabeleidsplan. Ik hoop dat ook voor deze – en misschien nog andere – sector een dergelijk structureel overleg wordt georganiseerd. Op die manier kunnen we misschien nog sneller noden en problemen detecteren en daarop inspelen. Zo'n overleg voor de brede automobielsector kan zeker nuttig zijn om dergelijke situaties zo veel mogelijk te voorkomen en in een groeistrategie in plaats van een krimpstrategie te kunnen werken.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord voor een slotconclusie.

Bart Van Malderen (sp·a): Voorzitter, dit zal geen slotconclusie zijn. We hebben een moeilijk begin van een verhaal gehad. Uit de discussie is gebleken dat er nog verschillende stappen zullen moeten worden gezet.

Ik ga even in op de vaststelling dat Volvo inderdaad een strategische keuze heeft gemaakt. Maar die strategische keuze biedt ook wel mogelijkheden, op voorwaarde dat we hem actief bespelen. Volvo heeft in het verleden, zoals veel bedrijven, een politiek gevoerd van outsourcing. Vandaag trekken ze dat een stukje dichter. Tot nog toe deden ze dat niet bij ons. Het gaat over het insourcen van activiteiten, maar niet over het insourcen van werknemers. Los van het feit dat die toeleveranciers ook hun verantwoordelijkheid hebben om markten te zoeken, bestaat de uitdaging erin om dat transitieproces binnen Volvo voor de Vlaamse arbeidsmarkt zo arbeidsintensief mogelijk te maken.

Minister, daar zijn goede argumenten voor. Ik bouw hier verder op wat de heer Bothuyne heeft verteld over aanvoerlijnen, want daar gaat het over. Er is het terechte ecologische argument. Maar er is ook het gegeven dat hoe langer de aanvoerlijnen zijn, hoe fragieler ze ook zijn. Dat moeten we ten aanzien van Volvo toch eens durven uit te spelen. Wij moeten met hen in dialoog gaan. Er is bij ons een productiecapaciteit aanwezig. Er zijn geschoolde arbeiders. Beslis je om in te sourcen, source dan in op een manier die niet alleen duurzaam is maar die ook garanties biedt op continuïteit in het bedrijf. Elke seconde dat zo'n assemblagelijn stilvalt omdat de toelevering om de een of andere reden stokt, is een ongelooflijke verliespost. Dat is uiteraard te vermijden.

Minister, ik herhaal mijn pleidooi om hierin een zo actief mogelijke rol op te nemen. U hebt daar argumenten voor. Er is geen enkele reden om dit niet te doen.

De voorzitter: Mevrouw Remen heeft het woord.

Grete Remen (N-VA): Ik sluit mij aan bij de vorige sprekers. Het is zeker niet de bedoeling om het beleidsplan van onze minister ter discussie te stellen. Maar we moeten wel realistisch blijven. In het verleden zijn er wel wat dingen gebeurd. Denk maar aan Ford Genk. We mogen dit zich niet laten herhalen. Minister, met de positieve elementen en antwoorden die u hebt gegeven, moeten we hoopvol naar de toekomst kijken. Ik geloof er alvast in.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de publieke financiering van onderzoek en ontwikkeling (O&O) in Vlaanderen
– 1648 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Wouter Vanbesien aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het Vlaamse budget voor onderzoek en ontwikkeling (O&O)
– 1681 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de Vlaamse innovatiebudgetten
– 1699 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Op 21 maart gaf de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) haar advies over de Vlaamse begrotingsmiddelen voor onderzoek en ontwikkeling (O&O). We weten allemaal dat we in het kader van onze eigen strategie maar ook in het kader van de strategie van Europa streven naar een besteding van 3 procent van ons bbp aan O&O, waarvan 1 procent overheidsmiddelen. Vlaanderen heeft die doelstelling al bijna ontelbare keren herhaald, in regeerakkoorden, in het Innovatiepact, in Pact 2020 en andere belangrijke momenten.

We gaan daarin vooruit, maar we stellen toch vast dat zowel de publieke als ook de private middelen die worden besteed aan O&O jaar na jaar stijgen. De vraag is of we snel genoeg stijgen om de doelstelling van Pact 2020 te realiseren. Het advies van de SERV maakt duidelijk dat er nog heel wat werk aan is. Er waren een aantal bemerkingen bij de implementatie van het groeipad van 500 miljoen euro dat in het vooruitzicht was gesteld. Van de middelen waarin voor 2015 en 2016 werd voorzien, respectievelijk 20 en 5 miljoen euro, werd blijkbaar ongeveer 17 miljoen euro niet voor O&O ingezet. Zelfs al zou het volledige bedrag van 500 miljoen euro worden ingezet op O&O, dan nog zou er, volgens de berekeningen van de SERV, toch nog een tekort blijven van 389 miljoen euro in 2019.

Uiteraard hangt het behalen van de 1 procentnorm, die niet als een fetisj mag worden bekeken, niet louter af van de inzet van de middelen, maar ook van de economische groei. Toch moet die 1 procent een belangrijk streefcijfer zijn en blijven. Het moet ook de bedoeling zijn om de ingezette middelen voor O&O uiteindelijk te laten leiden tot innovatie in onze economie. We moeten de resultaten uit O&O effectief te gelde kunnen maken en we moeten ervoor zorgen dat ze leiden tot meer groei en welvaart. Hier is zeker ook nog werk aan de winkel, denk maar aan de verlenging van het steuntraject dat u, minister, in het vooruitzicht hebt gesteld.

De Vlaamse Regering had naast dit globale groeipad van 500 miljoen euro in een groeipad van 90 miljoen euro voorzien. Ik had begrepen dat er 10 miljoen euro vloeit naar bedrijventerreinen. Met betrekking tot de andere middelen heb ik nog geen concrete bestemming vernomen.

Minister, hoe interpreteert u de cijfers en conclusies van het SERV-advies? Kunt u meer duiding geven bij de inzet en de opstap van O&O-middelen van de voorbije jaren en het vervolg van deze legislatuur? Hoe zal de concrete verdeling eruitzien tussen enerzijds O&O en anderzijds economische beleidsmaatregelen? Wat is uw strategie om met de bijkomende O&O-budgetten ook de output te verhogen? Hoe zullen we dus de economische return van de budgettaire inspanningen voor O&O garanderen? Hebt u, concreter en op kortere termijn, zicht op de bestemming van die 80 miljoen euro opstap waarin de regering in dezen had voorzien?

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Minister, ik heb vragen over hetzelfde thema, maar ook over uw reactie via Belga.

Het vertrekt inderdaad bij het advies van de SERV, die vreest dat de O&O-doelstelling vanuit de overheid en vanuit het Vlaamse Gewest niet zal worden gehaald. De SERV berekende dat er nog 389 miljoen euro nodig zal zijn. Minister, u nuanceerde dat in uw antwoord. U zei dat het moeilijk af te bakenen is wat nu precies O&O is. We hebben heel wat economische steun die misschien ook wel op die manier kan worden geïnterpreteerd. U deed ook een opmerkelijke uitspraak: "In tijden van budgettaire krapte leggen we in eerste instantie meer nadruk op efficiëntie en effectiviteit van onze O&O-bestedingen."

Minister, wat is uw reactie op die berekeningen? Zijn ze in uw ogen correct of niet? Als u zegt dat in tijden van budgettaire krapte de focus niet alleen naar

absolute cijfers mag gaan, maar moet worden gericht op efficiëntie en effectiviteit, wil dat dan zeggen dat als er wel budgettaire ruimte zou zijn die middelen gerust ineffectief en inefficiënt zouden mogen worden besteed? Dat zou ik een rare stelling vinden.

Ook het wat eufemistische "minder nadruk leggen op absolute cijfers" doet toch een beetje aanvoelen dat het Vlaamse engagement van Pact 2020 zou worden verlaten. Of versta ik dat ook weer verkeerd? En het feit dat er moeilijker een onderscheid kan worden gemaakt tussen economische steun en innovatie, wil dat dan zeggen dat we vanaf nu niet meer in de mogelijkheid zijn om de innovatie-inspanning af te bakenen? Dan wordt het natuurlijk heel moeilijk om met doelstellingen te werken.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): De Vlaamse overheid wil duidelijk inzetten op innovatie, en dus op O&O, omdat kenniseconomie een bron van welvaart en werkgelegenheid is. Innovatie is cruciaal voor de ontwikkeling van de economie en voor het adequaat inspelen op toekomstige maatschappelijke uitdagingen. Daardoor behoudt je ook de welvaart in Vlaanderen. Zowel de samenleving als de bedrijven hebben belang bij innovatie. Het maakt processen en producten efficiënter waardoor de marktpositie kan worden behouden en verbeterd. Als we de competitiviteit van de bedrijven willen bestendigen en de tewerkstelling verder willen uitbouwen, dan moet de innovatiekracht van de bedrijven worden versterkt.

De Vlaamse Regering heeft als doelstelling vooropgesteld om tegen 2020 1 procent van het Vlaamse bbp te investeren in O&O. Vlaanderen onderschrijft daarmee de Europa 2020-strategie om minimaal 3 procent van het bbp te investeren in O&O. Daarvan is 2 procent afkomstig van de bedrijven en 1 procent van de overheid. In het regeerakkoord van de Vlaamse Regering werd dan ook een groeipad vooropgesteld en wordt in 500 miljoen euro extra middelen voorzien voor O&O.

Eind maart 2016 gaf de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) aan dat, naast het geplande groeipad, bijkomende middelen nodig zijn om deze doelstelling te behalen. Volgens zijn berekeningen trok de Vlaamse overheid in 2015 1,3 miljard euro of 0,55 procent van het Vlaamse bbp uit voor O&O terwijl het totale Vlaamse O&O-budget 1,77 miljard euro bedroeg.

Minister, zijn de berekeningen van de SERV-partners met betrekking tot het Vlaamse budget correct? Op welke manier rapporteert de Vlaamse overheid over de besteding van de publieke middelen? Wat zal de Vlaamse Regering doen om de vooropgestelde doelstellingen, namelijk de besteding van 1 procent publieke middelen aan O&O in 2020, te behalen? Zijn er eventueel bijkomende inspanningen nodig?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik heb een lang en vrij technisch antwoord. Ik begin met de manier waarop de Vlaamse overheid rapporteert over de besteding van de publieke middelen voor O&O. Wij onderschrijven uiteraard de Europa 2020-strategie om tegen 2020 3 procent te investeren, waarvan 1 procent publieke financiering. De Vlaamse overheid rapporteert daarover aan de hand van drie verschillende metingen: de O&O-intensiteit, de publiek gefinancierde O&O-intensiteit en de O&O-overheidskredieten. De eerste twee metingen worden jaarlijks gepubliceerd in de zogenaamde '3% nota' van het Expertisecentrum O&O Monitoring (ECOOM). De O&O-intensiteit is de verhouding van de totale uitgaven voor O&O tot het bruto binnenlands product van het Vlaamse Gewest.

Het meest recente cijfer is 2,54 procent voor 2013. Hiervan is 0,75 procent gefinancierd vanuit de publieke overheid.

Om steeds zo recent mogelijke en internationaal vergelijkbare gegevens te hebben, worden door ECOOM bij de bedrijven de O&O-gegevens op twee manieren verzameld. Voor de andere uitvoeringssectoren levert het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) de cijfers. Voor de bedrijven uit de uitvoeringssector wordt er door ECOOM tweejaarlijks, in de even jaren, een O&O-enquête georganiseerd die specifiek peilt naar de O&O-uitgaven. De resultaten daarvan verschijnen in de '3% nota' van ECOOM. Tweejaarlijks, in de oneven jaren, is er ook de CIS-bevraging (Community Innovation Survey), uitgevoerd in opdracht van Eurostat, die naast een brede bevraging naar de innovatieve inspanningen van de bedrijven, ook peilt naar de O&O-uitgaven. De resultaten daarvan verschijnen in de '3% nota light' van ECOOM. Het wordt 'light' genoemd omdat op basis van de CIS-bevraging er geen opsplitsing kan worden gemaakt tussen de publieke en private financiering van de O&O-uitgaven van de bedrijven. De '3% nota light' van 2016 van ECOOM zal nog voor de zomer verschijnen. Hierin zullen de officiële totale O&O-uitgaven van 2014, gebaseerd op de CIS van 2015, worden besproken, maar dus zonder de opdeling tussen de publieke en private financiering. Dit is een betere maatstaf om de O&O-intensiteit te meten dan de begrotingsdocumenten, maar het duurt natuurlijk iets langer voor we de gegevens hebben.

Om toch jaarlijks een zicht te hebben op de overheidskredieten O&O wordt door het departement EWI jaarlijks een derde meting uitgevoerd: de Vlaamse O&O-overheidskredieten. In strikte zin en internationaal vergelijkend zijn de 'overheidskredieten O&O' of Government Budget Appropriations for Research & Development (GBARD) de optelsom van de Vlaamse O&O-overheidskredieten en het Vlaamse aandeel in de federale overheidskredieten.

In ruime zin wordt aan deze kredieten ook het Vlaamse aandeel in de kredieten van de EU-onderzoeksprogramma's toegevoegd. Het is deze ruime definitie die gehanteerd wordt als we bekijken of we de 1 procentnorm publieke financiering halen of als we die gaan benchmarken.

In een tabel, die ik aan het commissiesecretariaat zal overmaken, kunnen jullie de Vlaamse overheidskredieten in enge en ruime zin terugvinden tot en met de begrotingsopmaak 2016. Een uitgebreide bespreking zal terug te vinden zijn in de Speurgids 2016. Ik denk dat we beter op dat moment een discussie hebben daarover. Mijn departement legt daaraan de laatste hand, en de publicatie daarvan is voorzien medio 2016.

Met betrekking tot de cijfers in het SERV-advies en de berekeningen en de daarbij gevolgde methodologie wil ik het volgende zeggen. De SERV heeft op een aantal punten een eigen methodologie gevolgd. Het geraamde groeipad voor de O&O-overheidskredieten van de SERV wijkt daardoor af van de ramingen gemaakt door het departement in het kader van de opmaak van de Speurgids 2016. Hoe komt dit? Ten eerste beschikt het departement over recentere cijfers voor het horizontaal begrotingsprogramma Wetenschapsbeleid. In de opmaak van de Speurgids 2016 zijn de Vlaamse cijfers gekend tot de begrotingsopmaak 2016. Het Vlaamse O&O-overheidskrediet bedraagt bij de begrotingsopmaak 2016 1,338 miljard euro. Dit is hoger dan wat in het SERV-rapport naar voren komt. Ten tweede verschilt het Vlaamse aandeel van de federale en de Europese kredieten opgenomen in de raming. In de raming van de ontwerp-Speurgids 2016 worden de federale kredieten geüpdatet tot het laatste gevalideerde cijfer, namelijk de begrotingsopmaak 2015. Voor de volgende jaren wordt uitgegaan van een groei van 2 procent. In het SERV-rapport is het laatst gevalideerde cijfer dat van de begrotingsopmaak 2014, zoals de SERV die gevonden heeft in de Speurgids 2015. Wij hebben al de cijfers van 2015 en we zullen die publiceren in

de Speurgids 2016. De Speurgidsraming is dan weer conservatiever met betrekking tot de Europese middelen. U weet dat deze middelen competitief verworven moeten worden en dus fluctueren van jaar tot jaar. Het is niet op voorhand geweten hoeveel middelen wij van het Europese budget kunnen binnenhalen. In de Speurgids wordt ervan uitgegaan dat het Vlaamse aandeel in de kredieten van de EU-onderzoeksprogramma's constant blijft op 160 miljoen euro. Zodra gegevens beschikbaar zijn over de return van Horizon 2020, kunnen deze cijfers worden aangepast. In het SERV-rapport daarentegen wordt uitgegaan van een groei met 2 procent. De SERV hanteert hier dus een andere methodologie.

Wat betreft het bereiken van de 1 procentdoelstelling, die, zoals u weet, sterk afhankelijk is van de economische groeicijfers, heb ik hier altijd gezegd, en ik herhaal dit graag nog eens, dat ik deze doelstelling als een te bereiken eindpunt blijf vooropstellen, maar ik wil er, zoals de heer Bothuyne stelt, geen fetisj van maken. De meerjarenbegroting die bij de start van de regering werd vastgelegd, voorziet dan ook een zeer substantiële groei van de O&O-bestedingen. In het regeerakkoord staat: O&O en andere bedrijfsondersteunende maatregelen.

Wat is de strategie om de output te verhogen? Ik kan ook hierop antwoorden met mijn beleidsnota en de punten die we daarnet onder meer hebben besproken in verband met clusterbeleid en dergelijke. We moeten ervoor zorgen dat we een vergroting hebben van de economische impact van onze investeringen in O&O. De beleidsnota heeft het over de koppeling van het wetenschappelijk onderzoek aan het bedrijfsleven. Andersom zijn er in de raad van bestuur van het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) ook mensen met een finaliteit vanuit het bedrijfsleven. Heel de strategie om de koppeling te verkrijgen, is gericht op een grotere output, zonder het langetermijnonderzoek te veronachtzamen of in een negatief daglicht te stellen of zonder daarvoor in minder middelen te voorzien.

Mijnheer Bothuyne, ik werk op dit moment aan een aantal voorstellen voor de 80 miljoen euro andere opstap waarin de regering voorziet. Mijn kabinet heeft een aantal voorstellen. Ik wil daarmee een van de komende weken naar de regering stappen. Het is in elk geval de bedoeling om daarover voor het zomerreces met de Vlaamse Regering beslissingen te kunnen nemen.

Ik kom dan tot de vraag over efficiëntie en effectiviteit. Ik zal heel eerlijk zijn: natuurlijk is dat een retorische vraag die u hebt willen stellen. Natuurlijk moeten we er altijd voor zorgen dat onze procedures en werkwijzen zo transparant en adequaat mogelijk zijn, en voor mij geldt dat zowel voor de bottom-upprojecten van het bedrijfsleven en de onderzoekinstellingen als voor de meer strategische financieringen, zoals die van de strategische onderzoekscentra. Natuurlijk ga je bij budgettaire krapte altijd elke euro nog eens twee keer omdraaien, maar dat wil absoluut niet zeggen dat er zonder budgettaire krapte geen efficiënte en effectieve besteding van middelen is. Natuurlijk is wat gisteren efficiënt en effectief moest zijn, morgen niet automatisch efficiënt en effectief. Dat is dus geen kritiek op het verleden, maar ik meen dat we op elk moment eens opnieuw moeten nadenken over de vraag hoe we het systeem in de huidige omstandigheden efficiënter en effectiever kunnen maken. Dat is wat ik bedoelde met de uitspraak die ik heb gedaan.

Mijnheer Vanbesien, tot slot is er de vraag of we de innovatie-inspanningen nog wel kunnen afzonderen en de uitspraak daarover. Ik doelde eigenlijk meer op het bedrijfsleven. Als ik met bedrijven ga praten, en dat doet u allicht ook, stel ik vast dat bedrijven die economische steun vragen, dat steeds vaker motiveren en inbedden in een transformatie, waarbij ook innovatie een belangrijke rol speelt. Ik zie ook dat er bij innovatiesteun vanzelfsprekend een businessplan wordt gevraagd, om te bekijken hoe die innovatie economisch tot positieve gevolgen leidt. Dat is wat ik bedoelde: waar stopt innovatie, waar begint ondernemerschap? Die twee zijn altijd verbonden. Ik ben begonnen met te zeggen hoe de inschatting gebeurt. Dat

blijft natuurlijk. Er is die bevraging bij het bedrijfsleven. Het is niet altijd zo evident voor een bedrijf om te zeggen hoeveel het besteedt aan innovatie, want waar stopt ondernemerschap en waar begint innovatie? Dat is wat ik eigenlijk wou zeggen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Wat het technische aspect van de cijfers betreft, de basis waarvan je vertrekt, bepaalt natuurlijk ook de uitkomst van een berekening. Ook de assumpties – groeien of een constante – maken dat je verschillende uitkomsten kunt hebben. De wens van zowel de regering als de sociale partners is dat er voluit wordt ingezet op onderzoek en ontwikkeling en dat de output wordt verhoogd. Ik denk dat de strategie van deze regering op dat vlak de juiste is, door die verbinding heel nadrukkelijk te maken, zonder daarom het langetermijnonderzoek, het academische onderzoek te gaan verwaarlozen. Door de middelen te doen stijgen, kunnen we wat dat betreft de ongerustheid zeker ook wegnemen. Op die manier moeten immers bijvoorbeeld de slaagpercentages voor beurzen en dergelijke meer op een voldoende hoog niveau kunnen worden gehouden en gebracht.

We kijken uit naar die voorstellen die u nog voor het zomerreces aan de Vlaamse Regering wilt voorleggen wat die opstap van 80 miljoen euro betreft. U had het ook over de strategische verdeling die bij de start van de regering is gemaakt. Wat is uw visie met betrekking tot de manier waarop die 500 miljoen euro voor onderzoek en ontwikkeling en voor de zogenaamde andere bedrijfsondersteunende maatregelen moet worden verdeeld? Graag had ik daar nog iets meer uitleg over.

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Minister, ik hoor dat u die doelstelling van die 1 procent publieke middelen tegen 2020 blijft vooropstellen. Het is geen fetisj. Dat werd hier door diverse leden gezegd. Het is echter wel een streefdoel. We mogen ons daar dus nog steeds op richten.

Ik heb ook begrepen dat er een aparte rapportage blijft over de middelen voor onderzoek en ontwikkeling. U hebt ook al wat gezegd over de technische modaliteiten ter zake. Uiteraard zullen er ook andere beleidsinstrumenten zijn die een effect hebben op dat innoverend vermogen en dat onderzoek, maar die aparte rapportage blijft behouden, zodat we kunnen bekijken of we dichter bij dat streefdoel komen of niet.

U hebt echter ook gezegd een andere methodologie te hebben gebruikt dan de SERV, zodat u tot andere conclusies komt. U hebt die conclusies echter eigenlijk niet meegedeeld. Dat vond ik nu eigenlijk wel cruciaal. Ik zat daarop te wachten en het kwam niet. U zei dat er een tabel komt, dat we die zullen krijgen en dat daar dan over zal worden gediscussieerd als de hele Speurgids er is. De SERV heeft een bedrag van 389 miljoen euro genoemd. U zegt dat u andere cijfers hebt, dat u een andere methodologie en recentere cijfers hebt. Met die recentere cijfers die u hebt, wat zou er dan volgens u nodig zijn voor een groeipad om tot dat streefdoel van 1 procent te komen? Dat was me onduidelijk.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik ben natuurlijk nog niet zo vertrouwd met SERV-rapporten enzovoort, maar ik sta toch eigenlijk wel versteld over het feit dat een SERV-rapport dat weerklank heeft in de media en op 21 maart 2016 werd opgemaakt, het blijkbaar met cijfers van 2014 doet. *(Opmerkingen van Bart Van Malderen)*

Dat is blijkbaar decretaal zo afgesproken. Er wordt hier gezegd dat ze niet anders kunnen. U mag het me niet kwalijk nemen, en de minister gaat misschien boos

kijken naar mij, maar dan zie ik er de zin niet van in dat de SERV een dergelijk rapport maakt. Dan zit je immers met twee verschillende rapporten.

Wouter Vanbesien (Groen): Maak de cijfers dan publiek.

Andries Gryffroy (N-VA): Dan kan EWI dat ook publiek maken. Nu zit ik immers met een rapport met een eigen methodologie van de SERV, gebaseerd op cijfers van 2014, omdat ze niet anders kunnen. Ik vind dat onbegrijpelijk. Dan kan EWI dat rapport toch ook opmaken. Dan is dat het rapport. Dan is er geen sprake van twee rapporten. Het is zoals de discussie van gisteren in de commissie Energie: de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) had gewerkt met PwC, en iemand anders met Deloitte, waardoor men met twee verschillende parameters aan het werken was. Dan snap ik niet goed het nut van wat de sociale partners hier doen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp·a): Er is al veel gezegd over het rapport zelf en de reactie erop. Mijnheer Gryffroy, u staat versteld. Ik ook een beetje, maar niet ten aanzien van de SERV, want uiteindelijk werkt de SERV met de cijfers die hem ter beschikking worden gesteld. Ik denk dat wat de SERV doet, wel een waarde heeft, met name ook als het gaat over de aanbevelingen die hij formuleert en waarmee we aan de slag kunnen. Waar ik echter een beetje versteld van sta, is het volgende. Naar aanleiding van het SERV-rapport wordt de minister hier onder-vraagd. Hij zegt andere cijfers en andere inzichten te hebben. Minister, mijn vraag is dat u die dan zou geven. U verwijst naar de Speurgids. Dan is de heer Gryffroy tevredengesteld, want dan zou de SERV een advies bis kunnen maken op basis van de cijfers die er zijn. Minister, als u daarover wordt ondervraagd in het parlement, is het gewoon handiger … *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters)*

Oké, het zal worden overgemaakt. Excuseer, ik dacht dat u verwees naar de publicatie van de Speurgids.

Minister Philippe Muyters: Ik wil dat toch even herhalen. Ik heb gezegd dat ik de tabellen nu al geef, maar heb gevraagd dat u me een plezier zou doen: er komt een interpretatie van de cijfers, laat ons de discussie voeren nadat we de interpretatie krijgen. Dat is dan het midden. U krijgt de cijfers zoals wij die hebben echter zeker en vast. Daarom was ik wat verbaasd door wat de heer Vanbesien zei. *(Opmerkingen van Wouter Vanbesien)*

Men is bezig met het interpreteren van de cijfers. Laten we de discussie met kennis van zaken voeren, met name als we de interpretatie ook hebben gekregen.

Bart Van Malderen (sp·a): Dat is dan opgehelderd.

De voorzitter: Die worden nu doorgemaild.

De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Ik wil in naam van onze fractie ook een aantal zaken onderstrepen. Minister, u hebt gezegd dat die 1 procentnorm geen doel op zich is. De heer Bothuyne heeft dat ook gezegd. Ik denk dat we op dat vlak ongeveer op dezelfde golflengte zitten. Ook voor ons is die 1 procentnorm geen doel op zich, maar uiteraard wel een middel om de publieke activiteiten op het vlak van onderzoek en ontwikkeling te ondersteunen. In dat opzicht blijft de 1 procentnorm uiteraard wel een zeer belangrijk streefcijfer.

O&O en innovatie zijn absoluut noodzakelijk, eerst en vooral voor onze concurrentiepositie. De Vlaamse concurrentiepositie moet worden behouden en

versterkt. Ook O&O-subsidies leiden tot meer privé-O&O-uitgaven – hierover is trouwens een studie gemaakt – want die hebben een impact op de groei, de productie en de tewerkstelling van onze bedrijven.

De cijfers tonen aan dat Vlaanderen een inhaalbeweging moet maken. De meest recente cijfers, waarnaar de minister heeft verwezen, geven aan dat de O&O-intensiteit voor Vlaanderen 2,54 procent bedraagt van het brp in 2013. Vlaanderen scoort beter dan het Europees gemiddelde, maar minder dan de koplopers. Beide moeten in perspectief worden geplaatst.

Bovendien is de positie van Vlaanderen ook en vooral te danken aan privé-O&O-financiering, die daarenboven erg hoog is in internationaal opzicht. De stijging van O&O-intensiteit, de 3 procentnorm in Vlaanderen sinds 2009, is vooral te danken aan privé-O&O-inspanningen. De publiek gefinancierde O&O-uitgaven, zijnde de 1 procentnorm, bleven de voorbije jaren stabiel en liggen duidelijk lager dan de benchmark Vlaanderen.

Om die redenen en in navolging van de VRWI zijn we van oordeel dat om het groeipad maximaal te realiseren de middelen prioritair moeten worden ingezet op onderzoek en ontwikkeling. Hierop voortbouwend betreuren we het dat de budgettaire opstappen in 2016, respectievelijk 20 miljoen en 5 miljoen, voor minder dan de helft zijn bestemd voor O&O. In het verlengde hiervan dringen we erop aan dat de budgettaire opstappen de volgende jaren in hoofdzaak voor O&O worden gebruikt.

Ik besluit met een vraag. Voor 2016 was 2,2 miljoen euro van de 25 miljoen euro extra tegenover 2014 nog niet concreet bestemd. Minister, hebt u hieromtrent al een beslissing genomen?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Bajart, ik kan u niet helemaal volgen. Ik heb 80 miljoen euro in gedachten van collega Bothuyne, en 90 miljoen euro, waarvan 10 miljoen euro is bestemd. Ik stel dan ook voor dat u een schriftelijke vraag hierover indient.

De opstap van 500 miljoen euro naar O&O en bedrijfsondersteuning naar het einde van de legislatuur moet volgens mijn visie gericht zijn op maximaal inzetten op structurele maatregelen inzake O&O, maar waarom niet gebruikmaken van opportuniteiten, zoals een bedrijventerrein, waar met een eenmalige investering iets extra kan worden bereikt.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik dank de minister voor de bijkomende informatie en toelichting. Het staat buiten kijf dat het nuttig zou zijn dat de SERV hieromtrent advies uitbrengt, gelet op hun expertise en de opgebouwde traditie. In overleg moet het mogelijk zijn de timing van het advies en de beschikbare gegevens beter op elkaar af te stemmen, zodat kan worden gewerkt met de meest recente cijfers. Dan hoeft collega Gryffroy zich niet meer op te jagen. Dat is immers niet goed voor zijn hart en andere organen.

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Bedankt voor de tabellen. We wachten de interpretatie ervan af voor de discussie.

Een snelle blik op de cijfers leert dat volgens de SERV een enorme budgettaire inspanning vereist is als we het streefdoel willen halen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over kennisdiffusie en innovatie bij kmo's
– 1700 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): We weten allemaal wat het regeerakkoord vastlegt inzake kmo-gericht innovatiebeleid. Ik wens even dieper in te gaan op het SERV-rapport. De eerste lezing leek me eerder negatief, maar de tweede lezing leert me vanuit mijn eigen kmo-ervaring dat het rapport goede waarheden bevat.

Het onderzoek werd gedaan bij een zestiental kmo's die bezig waren met innovatieprojecten. Ze gebruikten alle de kmo-portefeuille en vinden dat allemaal een goed instrument, beter zelfs dan de federale fiscale maatregelen.

Hoewel het om een kleinschalig onderzoek ging, kwamen toch enkele elementen naar voren die overigens in een voorgaande vraag werden benadrukt. Allereerst is er de term 'innovatie". Zelf heb ik daarover intern in mijn bedrijf ook discussie gehad. Wat is innovatie?

Dat lijkt een holistisch begrip, maar is het dat wel? Waar stopt de innovatie en waar start het ondernemerschap? Zeker in een kmo is de scheidslijn zeer flou. In een groter bedrijf is dat vaak duidelijker afgescheiden omdat daar verschillende departementen voor zijn: het is de researchafdeling die zich bezighoudt met innovatie.

In het rapport wordt ook aandacht besteed aan de vraag of innovatie enkel over de technologische vernieuwing zelf gaat, dan wel of het ook over het productieproces en de marketing daarrond gaat. Als dat niet goed zit, kun je met een mooie nieuwe uitvinding voor de rest niets doen.

Uit de gemaakte analyse zijn een aantal aandachtspunten voor het Vlaams innovatiebeleid geformuleerd. Een eerste punt is betere informatie en doorverwijzing. Ik onthoud daar vooral uit dat we laagdrempelige contacten nodig hebben. Een kmo'er wil meestal geen hoogdravende voordrachten volgen op zoek naar ideeën om te innoveren. Hij wil een herkenbaar en vlot bereikbaar contact. Dat hoeft niet persoonlijk te zijn, dat kan zeker digitaal. Een aantal vooroordelen moeten wel de wereld uit: kmo'ers komen soms in contact met kenniscentra, maar vrezen dat die centra hun 'wijsheid' zullen absorberen en doorgeven aan anderen. Dat gebeurt niet en is vaak ook niet mogelijk.

Een tweede aandachtspunt is de nood aan een voldoende transparant en toegankelijk ondersteuningsaanbod. De kmo-portefeuille wordt positief ervaren, al stelt men zich vragen bij de fiscale maatregelen. Het komt soms zo over dat de kmo-portefeuille er enkel is voor de technologische aspecten. Dat klopt niet. Ze is er evengoed voor het productieproces en voor de marketing. Misschien moet de communicatie vanuit de Vlaamse overheid op dit stuk nog verbeteren. Wat de innovatiesteun betreft, is er eensgezindheid over de principes, maar worden de procedures door kmo's als te ingewikkeld ervaren.

Ten derde zijn opleiding en vorming voor werkgever en werknemer belangrijk. En ten slotte, zoals ik al zei, is ook de afbakening van innovatie van belang.

Minister, wat is uw visie op de analyse en het rapport van de Stichting Innovatie & Arbeid over kennisdiffusie en innovatie in kmo's? Wat onderneemt u of zult u ondernemen om een antwoord te bieden op de aandachtspunten zoals omschreven in het rapport? Het rapport focust op zestien kmo's die innovatie als een

logisch gevolg van het kwaliteitsbeleid beschouwen. Er zijn echter tal van kmo's die minder gericht zijn op innovatie. Welke plannen hebt u om innovatie bij alle kmo's te stimuleren?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Het rapport van de Stichting Innovatie & Arbeid over kennisdiffusie en innovatie in kmo's bevestigt wat we hierover vandaag weten, namelijk dat kennisdiffusie een belangrijke hefboom naar innovatie is. De studie onderstreept ook het belang om als overheid hierop in te zetten en gepaste ondersteuning aan te bieden, in het bijzonder naar de groep van kmo's die vandaag een bewustmakingsproces moeten doorlopen om hun eerste stappen op het vlak van innovatie zetten. Het rapport vermeldt een aantal aandachtspunten waar we vandaag reeds volop aan werken. In het bijzonder wijst het rapport op de behoefte bij kmo's naar een betere informatieverspreiding, doorverwijzing naar de juiste kanalen, een transparanter en toegankelijker ondersteuningsaanbod. Zoals de kmo's in het rapport ook aangeven, stopt innovatie niet bij het technisch realiseren van het nieuwe, vernieuwde product, proces of dienst. Ook het aanpassen van het businessmodel, het uitwerken van de juiste marketingstrategie is minstens even belangrijk.

Met de recente fusie van het Agentschap Ondernemen (AO) en IWT is een belangrijke stap gezet om een aantal veranderingen te realiseren ten bate van de ondernemingen. De fusie van beide agentschappen, die nu dus één loket vormen, zal de doorstroming voor de kmo van het ene naar de andere steuninstrument zonder twijfel vergemakkelijken. Bovendien zetten we in op een verdere vereenvoudiging en op een transparanter steuninstrumentarium.

Het doet me plezier in het rapport te lezen dat de kmo-portefeuille door zestien kmo's als een eenvoudig en vlot toegankelijk steuninstrument wordt ervaren. Intussen hebben we met de lancering van de vernieuwde kmo-portefeuille nog verdere vereenvoudigingen doorgevoerd ten gunste van de kmo's. Ik wil ook verwijzen naar het nieuwe product, kmo-groeisubsidies, dat zeer binnenkort zal worden gelanceerd. Hierin integreren we meerdere vroegere steunformules van AO en IWT in één enkel eenvoudig, vlot toegankelijk financieringsinstrument. Mochten die zestien kmo's over een jaar opnieuw bevraagd worden, zouden ze wellicht ondervinden dat een aantal van de aanbevelingen al gerealiseerd zijn. Dan heb ik het nog niet over de mogelijkheden die ook het clusterbeleid moet hebben en krijgen om de kmo's mee te trekken in het geheel.

Op uw derde vraag kan ik antwoorden dat stimuleren tot innovatie past in mijn ruimere aanpak van bevordering en ondersteuning van ondernemerschap. Voor ondernemingen is innovatie een middel, nooit een doel op zich. De oproepen van ondernemerschapsbevordering zullen kortelings niet alleen resulteren in een aanbod van ondersteunende diensten, maar ook in sensibiliseringscampagnes. Daarnaast hebben we de projecten van Vlaamse Innovatiesamenwerkings-verbanden, gericht op innovatievolgers, behouden. Dat is voor kmo's heel belangrijk. Kmo's zijn zelf niet altijd innovatiemakers, maar vaak de innovatie-volgers. Die mogelijkheid van projecten behouden we.

Ook de Technologie Transfert-projecten, de TETRA-projecten, blijven bestaan. Binnen het programma van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO-programma) vinden we ook tal van projecten terug die zich richten op ondersteuning en aanmoediging van innovatie bij kmo's.

De kmo-portefeuille en de kmo-groeisubsidie was een eerste stap naar vereenvoudiging. De volgende zijn de projecten rond TETRA en EFRO. Ik heb aan het Agentschap Innoveren en Ondernemen gevraagd of het ook voor de bestaande innovatieve ondersteuningsinstrumenten gaat kijken hoe het die kan vereenvoudigen,

zodat ze toegankelijker zijn voor de kmo's, ook voor minder innovatieve kmo's. Er is een groot aanbod. Als we het nu nog een stuk transparanter maken, komen we tegemoet aan de opmerkingen en voorstellen die vanuit de Stichting Innovatie en Arbeid zijn gemaakt.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Uit het SERV-rapport blijkt niet over welke periode die enquête is gebeurd bij die zestien kmo's. Het rapport zelf is van eind maart 2016. Is het dan in 2015 gebeurd?

Een van de belangrijkste punten die je regelmatig ziet terugkomen en dat je tussen de lijnen moet lezen, is het bestaan van vooroordelen ten overstaan van het zich laten begeleiden door dergelijke centra. Ik denk dat de overheid daar op zich niets aan kan doen, behalve een kader creëren, want het is een bottom-upbenadering. Een tweede punt is de definitie van innovatie. Daar voel je heel duidelijk dat men soms eigenlijk innovatief bezig is, maar dat men het niet weet. Als overheid kan men daar niet in tussenbeide komen, want we zitten niet in een geleide economie. Er is wel een probleem en dat kunnen we enkel verhelpen door te praten en door communicatie.

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Het rapport is inderdaad het resultaat van een interessante oefening. Een aspect dat vaak naar voren komt, is de rol die de provinciale innovatiecentra op verschillende vlakken kunnen spelen. De innovatiecentra waren vroeger de zogenaamde frontoffice van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT). De bedoeling is dat die centra in de toekomst op hun beurt zullen fungeren als de frontoffice van het nieuwe Agentschap Innoveren en Ondernemen.

In uw antwoord op een schriftelijke vraag die ik op 20 mei heb gesteld over die nieuwe taken van de innovatiecentra, zei u dat het nog zou worden uitgewerkt, uiterlijk tegen juli. We hebben dus nog wat tijd. Daar zou dan nog wat duidelijkheid moeten bestaan rond de nieuwe taken van de innovatiecentra. Ik maak van de gelegenheid gebruik om eens te peilen naar een stand van zaken daaromtrent.

Misschien kan ik een suggestie doen in verband met het rapport van de SERV: is het niet interessant eens een hoorzitting of een gedachtewisseling te vragen met de Stichting Innovatie en Arbeid?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: We zijn nog volop in gesprek met de innovatiecentra. Vandaag nog had ons agentschap contacten. De basisfilosofie blijft natuurlijk dezelfde, namelijk de drempel verlagen om een stap naar innovatie te zetten en dichtbij die ondernemingen daar een mogelijkheid toe bieden. Innovatiecentra zullen de instrumenten die er op Vlaams vlak zijn, nog verder promoten. Dat is de basisfilosofie. Hoe we dat nu verder concretiseren, en nog verder versterken tegenover wat vandaag bestaat, dat is het gesprek waar we nu mee bezig zijn. Zoals gezegd, zal dat tegen de zomer worden afgerond. Wat fundamenteel is, is dat we het instrument van de innovatiecentra bewaren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de benoeming van een secretaris-generaal van de raad van bestuur van het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO)
– 1776 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Eigenlijk is het een goede zaak dat het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) de laatste tijd zoveel in de aandacht komt, want het zou goed zijn mocht het wat meer bekend zijn bij het brede publiek, maar dan misschien natuurlijk liever met andere zaken dan dit.

Begin maart benoemde de Vlaamse Regering een achttal leden in de nieuwe raad van bestuur van het FWO in het kader van de vernieuwde samenstelling van die raad, waarbij degelijk bestuur en excellentie de sleutelwoorden zijn. Naast de rectoren van de Vlaamse universiteiten komen er een aantal onafhankelijke bestuurders, en de voorzitter mag niet langer een uitvoerend mandaat bekleden aan een universiteit. In een volgende stap moeten nog vier onafhankelijke bestuurders vanuit het bedrijfsleven door de regering benoemd worden. Op de jongste vergadering van de raad van bestuur van het FWO in maart werd de benoeming van een nieuwe secretaris-generaal besproken. De voorgestelde beslissing van de raad van bestuur zou echter juridisch niet correct verlopen zijn, zoals we uit de media konden vernemen, onder andere omdat nog niet de volledige raad van bestuur is samengesteld. De minister zou in een brief aan het FWO hebben laten weten dat hij de beslissing van de raad van bestuur zal vernietigen. Laat het duidelijk zijn dat het niet gaat om de persoon, maar om het beslissingsproces dat is gevolgd.

Ik heb drie heel concrete vragen, minister. Kunt u schetsen wat er precies gebeurd is? Hoe gaat het nu verder? En wat moet het profiel van de nieuwe secretaris-generaal zijn?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega Diependaele, ik heb van de regeringscommissaris bij het FWO een gemotiveerd beroep gekregen tegen de beslissing, omdat hij denkt dat de selectieprocedure van 2015 niet correct verlopen is. Ik heb het beroep gevolgd, omdat ik van mening ben dat de selectie op basis van de vorige selectieprocedure, die van 2015, een schending betekent van het gelijkheidsbeginsel en het beginsel van gelijke toegang tot een openbaar ambt.

De vorige selectieprocedure is door de raad van bestuur afgesloten door de benoeming van Jurgen Tack. Wie toen geen kandidaat was, overweegt vandaag misschien om wel kandidaat te zijn als dat opnieuw zou worden opengesteld. De vorige procedure werd afgesloten zonder wervingsreserve. Als je die selectieresultaten, na het afsluiten van de procedure, met een benoeming en zonder het aanleggen van een wervingsreserve, toch zou gebruiken, is dat een schending van behoorlijk bestuur. Ik heb de voorzitter van het FWO schriftelijk op de hoogte gesteld van de vernietiging van de beslissing van de raad van bestuur via een brief op 30 maart 2016.

De beslissing van de raad van bestuur is bij dezen vernietigd en bijgevolg zal een nieuwe procedure moeten worden opgestart voor de benoeming van een secretaris-generaal van het FWO. Het benoemen en het opstellen van het profiel van de nieuwe secretaris-generaal behoort tot de bevoegdheden van de raad van bestuur van het FWO.

Ik heb ook contact laten opnemen met de nieuwe voorzitter. Er is afgesproken dat het aanstellen van een nieuwe secretaris-generaal het best gebeurt op basis van een profiel dat opgemaakt wordt door de voltallige nieuwe raad van bestuur en dat de nieuwe secretaris-generaal ook benoemd wordt door die voltallige nieuwe raad van bestuur. We hebben nog vier mensen die een link hebben met het bedrijfsleven die moeten worden benoemd. Dat zal gebeuren op voordracht van de huidige bestuurders. Zij moeten mij acht namen voorstellen, waar wij er vier uit mogen pikken om te laten zetelen in de raad van bestuur. Ik heb die acht namen nog niet gekregen. Ik hoop dat dat snel gebeurt en dat we dan snel kunnen overgaan tot de procedure.

Naast het juridische aspect vind ik het ook niet wijs dat een raad van bestuur die nog niet volledig samengesteld is, overgaat tot benoeming, bovendien op basis van een selectie waarin er administratief duidelijke fouten zitten. Mijn kabinetschef heeft dat met de voorzitter besproken, en die zat op dezelfde lijn. Ik ga ervan uit dat de selectieprocedure in de nieuwe raad van bestuur zal worden besproken en het profiel zal worden opgemaakt, en dat er dan een nieuwe oproep zal gebeuren, waarbij iedereen die zich kandidaat wenst te stellen, zich kandidaat kan stellen.

Het klopt dat het los van de persoon in kwestie is. Met een nieuwe raad van bestuur kun je een nieuwe start geven. Dan moet je die voltallige raad van bestuur ook au sérieux nemen.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Bedankt, minister. Ik kan uw antwoord alleen maar onderschrijven. Wat betreft het profiel dat nog moet worden opgesteld, denk ik dat we vooral moeten kijken naar managementtechnieken. Maar goed, het is aan de raad van bestuur om dat uit te maken.

Ik begrijp dat u hier minder gemakkelijk op kunt ingaan, maar het is natuurlijk geen goede zaak dat het FWO opnieuw op die manier in de media gekomen is. Daar zijn we het allemaal over eens. We zitten hier met een bijzondere situatie in Vlaanderen. We mogen heel blij zijn met de verschillende universiteiten, die zeer belangrijk zijn. Ik geloof zelf ook – en ik spreek hier in eigen naam – in de meerwaarde van de concurrentie tussen die universiteiten, maar het moet natuurlijk wel binnen de perken blijven. Het moet op een eerlijke, correcte, redelijke en vooral juridisch verantwoorde manier gebeuren, anders gaat men zijn eigen rol op bepaalde plaatsen in de maatschappij in vraag stellen. En dat is voor niemand goed.

Ik hoop dat we nu naar een correcte procedure gaan en een goede secretaris-generaal, die er kan zijn voor iedereen en voor het FWO in het bijzonder.

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Minister, los van de juridische grond van de beslissing, betreuren wij ook de gang van zaken bij het FWO. Eerst was er discussie en strijd rond de aanduiding van de acht bestuurders die de kennisinstellingen vertegenwoordigen. Nu is er een beslissing van de raad van bestuur, en die wordt dan vernietigd. Erger nog: alles wordt ook nog eens gelekt naar de pers. Het FWO komt daardoor niet positief in de aandacht. En door die gang van zaken dreigt alweer imagoverlies.

Wij willen er bij u op aandringen om het nodige te doen – in de mate dat het mogelijk is – om zo snel mogelijk orde op zaken te stellen, want de uitdagingen zijn torenhoog: het verhogen van de slaagkansen bij het FWO, de hervorming van de FWO-evaluatieprocedure, en zo zijn er nog een aantal. Er is geen tijd te verliezen. Hebt u een idee over de timing van de aanduiding van die vier

onafhankelijk bestuurders? Hoever staat het daarmee? Welke timing verwacht u voor de aanduiding van de nieuwe secretaris-generaal?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp·a): Minister, het FWO bevindt zich op een cruciaal moment in zijn bestaan. De fusie die op stapel staat en in uitvoering is, maakt dat net vandaag leiderschap binnen het FWO een evidentie zou moeten zijn. Net op het moment dat men op zo'n kruispunt staat, dat men in zo'n kritische fase zit, waarin er geen marge voor falen is, moeten we vaststellen dat het FWO de krantenkolommen haalt.

Dat is niet goed, we zijn het er allemaal over eens dat het FWO boven elke zweem van verdenking moet kunnen staan. Men beslist over de loopbaan van mensen, over heel veel geld, over wetenschappelijke deontologie enzovoort. Alles moet dan ook volgens de regels van de kunst gebeuren.

Wat ik in elk geval onthoud uit dit voorval, is dat het kan dat een regeringscommissaris zijn verantwoordelijkheid neemt. Het kan dat op basis van een fout dossier een benoeming wordt vernietigd. Het is deze keer gebeurd, het is niet gebeurd bij de vorige aanstelling, hoewel daartoe ook de elementen aanwezig waren. Daardoor zitten we vandaag in die situatie.

Ik heb eigenlijk dezelfde vraag als de heer Bajart: hoelang zal deze situatie nog duren? Op zich hebt u gelijk minister, dat het niet kies is dat een halve raad van bestuur een mandaat geeft aan een secretaris-generaal. Bij de afhandeling van de zaak-Tack hebt u gezegd dat eerst de raad van bestuur moest worden geïnstalleerd voor er een nieuwe secretaris-generaal zou worden aangeduid. Ik begrijp ook wel het ongeduld om snel iemand te hebben, gewoon om in die fase te zitten.

U wacht op de vier mensen die uit het bedrijfsleven komen. Ik zou u willen aanraden hen aan te manen om dit met bekwame spoed te doen en alle procedures te volgen. De aanduiding en de benoeming moeten gebeuren en het profiel moet worden opgemaakt. Er moeten dus nog een aantal stappen worden gezet. Ik wil dan ook aanraden om hiermee met bekwame spoed en met respect voor de gang van zaken aan de slag te gaan.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Van Malderen, wat nu gebeurt, is totaal anders dan wat de vorige keer is gebeurd. De verwijzing van de regeringscommissaris kon toen niet en nu wel. U hebt me daar al vragen over gesteld en ik heb daar op een serene en juiste manier op geantwoord.

Ik ben het totaal niet eens met wat u zegt. Ik verwijs naar mijn antwoord van toen, maar daarover ging het hier nu niet.

Ik moet acht namen krijgen waarvan ik er vier mag benoemen. Ik zal er nog eens bij de voorzitter en bij de secretaris-generaal ad interim of bij de persoon die nu de leiding heeft, op aandringen om tijdens de volgende vergadering van de raad van bestuur, die wellicht binnen de maand zal plaatsvinden, die acht namen bekend te maken. Ik kan dat natuurlijk niet opleggen, maar ik kan er wel op aandringen.

Ik ben zelf echt vragende partij om in de raad van bestuur met de twaalf mensen een discussie te voeren over het profiel. Uiteraard zal er wel een basis zijn om daarover snel, tijdens de eerste vergadering van de raad van bestuur, een discussie te kunnen voeren. Ik veronderstel dat we dan de procedure kunnen

starten en de procedure met kandidaatstellingsmogelijkheden en selectiemogelijkheden kunnen laten lopen.

Tot nu toe heb ik dankzij de ervaring van de mensen die daar al jaren aanwezig zijn en dat op een degelijke manier overnemen, nog geen berichten gekregen dat er problemen zouden zijn ten aanzien van de klanten van het FWO.

Met het oog op de inkanteling van het IWT moeten we die stappen zo snel mogelijk zetten. Daar ben ik het helemaal mee eens.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Mijnheer Van Malderen, ik ben ervan overtuigd dat de minister zijn verantwoordelijkheid neemt. We zijn het erover eens dat dit geen goede zaak is voor het FWO en voor de naam van het FWO, maar het is jammer dat de oppositie dit hier op een hoop gooit en uitvergroot. U zegt dat er wordt beslist over carrières, maar in dat segment is er nog geen probleem geweest. Zoals de minister zegt, is er ten aanzien van de klanten nog geen probleem gesignaleerd. We moeten dan ook niet doen alsof die er wel zouden zijn.

De problemen moeten wel worden opgelost en dat zal ook gebeuren door de acties van de minister.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.